

ИМРЕ Х. ТОТ – НЕОЦЕНИМ ПРИНОС КЪМ БЪЛГАРИСТИКАТА

Юбилеят на голям и известен учен винаги излиза от границите на неговия дом, семейство или работа. А 80-годишният юбилей на проф. Имре Х. Тот излиза от границите и на Унгария. Неговият принос за развитието на българистиката в Унгария е толкова голям, че можем да говорим за школа на проф. Тот в Сегедския университет и в унгарската българистика.

Най-известният унгарски българист Имре Тот навършва 80 години. Неговият жизнен и творчески път вече над 50 години се пресича с България и с българската филологическа наука. Чрез преподавателската си дейност и с над 200-те си научни труда той е възпитал плеяда унгарски българисти и слависти.

Имре Тот е роден в гр. Карцаг, където завършва гимназия и още в ученическите си години проявява силен интерес към историята и чуждите езици. През 1950 г. е приет за студент в Сегедския университет в специалност руска филология, където се отличава с интереса си към историята на езика. След дипломирането си през 1954 г. той решава да се занимава с научна работа, но през следващите три години работи като учител.

От 1961 г. Имре Тот е преподавател в Катедрата по руски език и литература на Сегедския университет, а през 1967 г. защитава кандидатска дисертация на тема „Система на склоненията на съществителните имена в Псковските летописи“.

След едногодишна специализация в Москва, където се проявява интересът му към старобългарския език, той се отдава на научна дейност, изследва старобългарски паметници и изучава български език. Резултат от този интерес е докторската му дисертация на тема „Руска редакция на старобългарския език в края на XI и началото на XII век“, основната част от която е публикувана на български език през 1985 г. По-нататък неговият творчески път е свързан почти изцяло със старобългарския език и делото на Кирил и Методий. След големия интерес, който предизвиква организираният от него студентски семинар за живота и делото на Кирил и Методий, през 1980 г. той издава книгата си „Живот и дело на Константин Кирил и Методий“, преведена и на български език в преработен вид. За тази

книга той получава от българското правителство орден „Кирил и Методий“.

Проф. Имре Тот винаги е смятал за свое призвание преподавателската работа. С неговата неограничена и всеотдайна помощ е създадена Катедрата по славянски езици, където и до днес съществува секция по български език. Всяка година в тази катедра се обучават унгарски студенти, чийто интерес доказва необходимостта от изучаване на български език в Сегедския университет.

През 2001 г. проф. Тот е избран за почетен доктор на Софийския университет и за чуждестранен член на БАН.

Последната книга на Имре Тот е посветена на „Обществените и религиозни връзки между Унгария и Балканите“. През 2011 г. тя беше издадена паралелно на унгарски и български език и предизвиква голям интерес не само сред унгарската научна общност, а и сред всички, които се интересуват от история.

МАРИЯ ЖЕРЕВА

Подробна библиография на Имре Х. Тот е публикувана в „Legendák, kódexek, források. Tanulmányok a 80 esztendőös H. Tóth Imre tiszteletére“. [‘Легенди, кодекси, извори. Студии в чест на 80-годишния Имре Х. Тот’]. Издание на Института по славистика при Сегедския университет. Сегед, 2012.

